

prve po sklizení státi se má. Toto tvrzení vylučuje však použití § 560 č. 2 c. ř. s., jelikož není tím tvrzeno, že určité dny k vyklizení stanoveny byly a bylo by pak libovůli pachtýře přenecháno, zákonnou lhůtu 6měsíční prodloužit, kdyby pole osl plodinami, jichž sklizeň by nemohla býti skončena v 6 měsících po výpovědi.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody.

Dovolání, uplatňující dovolací důvody č. 2 a 4 § 503 c. ř. s., není v žádném směru odůvodněno. Po právní stránce poukazuje se dovolatelka na podstatně správné důvody napadeného rozsudku, jež nebyly vyvráceny spisem dovolacím. K jeho vývodům se podotýká, že ustanovení odstavce prvního č. 2 § 560 c. ř. s. je tak jasným, že dle §§ 6 a 7 obč. zák. při jeho výkladu nelze přihlížeti ke článku XI. č. 1 úvodního zákona k c. ř. s. Tvrzení žalované společnosti v první stolici, že dle místního zvyku v Š. výpověď je přípustnou pouze s tím omezením, že vrácení propachtovaných pozemku nelze požadovati před skončením žní, neodpovídá ani zmíněnému článku, jelikož žalovaná v první stolici neuvedla, jednalo-li se o žně obecné či o sklizeň polních plodin, jež v tom kterém případě pachtýřem byly pěstovány. K nepřipustné novotě, že dle místního zvyku v Š. spachtované pozemky bývají vráceny koncem října, nelze přihlížeti dle § 504 c. ř. s. Kusost řízení odvolacího spatřuje dovolatelka v tom, že nebyl proveden důkaz o zmíněném místním zvyku, avšak neprávem, jelikož, jak výše vyličeno, dotýčná tvrzení žalované v první stolici neodpovídají ustanovením § 560 c. ř. s.

Čís. 1085.

Pouze omyl v osobě manžela činí manželství neplatným, nikoliv omyl v jeho osobních, rodinných a majetkových poměrech.

Pro vnitřní nepravdivost ohlášky o stavu snoubence nelze ohlášku za všech okolností považovati za neplatnou.

(Rozh. ze dne 7. června 1921, Rv I 463/21.)

Žalobkyně seznámila se počátkem listopadu 1918 se žalovaným, jenž se vydával za nadporučíka v záloze, tvrdil, že otec jeho jest zámožným advokátem, matka že pochází ze statku a sám že studuje práva. Předstíráním tímto pohnul nezletilou žalobkyni, dosáhnuv též svolení jejího poručenstva, k tomu, že s ním uzavřela dne 25. ledna 1919 sňatek. I před oddávajícím je krčzem setrval žalovaný při shora uvedených údajích. Několik dní po svatbě byl však žalovaný vojenskou policií zatčen a za trestního řízení vyšlo na jevo, že je ve skutečnosti bývalým domobraneckým svobodníkem a absolventem několika tříd střední školy, že otec jeho jest zedníkem, nikoli advokátem a matka že byla dcereu podruha a nikoli statkáře, že si žalovaný hodnost nadporučíka podvodně přisvojil a ještě před sňatkem ve více případech zločinu podvodu, krádeže a zpronevěry se dopustil, pro něž, jakož i pro zločin sběhnutí, teprve po sňatku spáchaný, rozsudkem divisiního soudu v Plzni ze dne 6. září 1920 byl od-

souzen do těžkého žaláře na 2½ roku. Žalobkyně domáhala se po té neplatnosti manželství z několika důvodů, v první řadě pro omyl v osobě nastávajícího manžela (§ 57 obč. zák.). Procesní soud první stolice žalobě vyhověl, dovodiv, že žalovaný předstíráním nepravdivých rodinných a osobních poměrů jak žalobkyni, tak i její poručenstvo a poručenský soud ohledně své osoby uvedl v takový omyl, že se pak jevil býti osobou zcela jinou, než jakou býti předstíral, totiž na místě právníka a důstojníka, který poskytoval žalobkyni záruku bezpečného zaopatření v budoucnosti, osobou bez povolání a bez prostředků, která se dopustila celé řady zločinů, a že žalobkyně jen následkem tohoto omylu v osobě žalovaného dala své svolení ke sňatku. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Právní závěr prvního soudu jest pochybeným. Dle § 57 obč. zák. činí omyl svolení ke sňatku jen tehdy neplatným, když se týká osoby budoucího manžela, totiž identity jeho osoby, když fyzická osoba manžela není též jako fyzická osoba snoubence. O takový omyl však v tomto případě nešlo, neboť žalobkyně téměř 3 měsíce před sňatkem se se žalovaným stýkala, znala ho tedy dobře osobně a ke sňatku s touto osobou projevila před příslušným farním úřadem své svolení a bylo tedy manželství po zákonu platně uzavřeno. Že žalobkyně následkem podvodného předstírání žalovaného nalézala se v omylu ohledně jeho osobních, rodinných a majetkových poměrů, jest pro existenci této manželské překážky zcela bez významu, neboť omyl netýkal se fyzické osobnosti žalovaného, nýbrž jen jeho jinakých poměrů, které s osobností jeho nemají ničeho společného. Že jen omyl v identitě nastávajícího manžela činí manželství neplatným, plyne z ustanovení § 59 obč. zák., dle něhož všechny jinaké omyly než ony, v předchozích §§ 57 a 58 obč. zák. uvedené, jakož i sklamané naděje nebo mylná předpokládání platnosti manželství nejsou na závalu. Posoudil tudíž soud první stolice věc nesprávně po stránce právní, když omyl, který se netýkal osoby budoucího manžela, nýbrž jen pohutky ke sňatku na straně žalobkyně, podřadil pod důvod neplatnosti manželství dle § 57 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Vývodům dovolání nelze přisvědčiti, neboť zákonem ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., nebyly změněny předpisy §§ 55 až 59 obč. zák. o nedostatku skutečného svolení, a není důvodu, aby nyní za platnosti zákona právě uvedeného vykládán byl předpis § 57 obč. zák. jinak, než se podává z jeho slovního znění a ze souvislosti s ostatními předpisy, k tomuto důvodu neplatnosti manželství se vztahujícími. Odvolací soud výstižně dovodil, že svolení k manželství jest podle § 57 obč. zák. jen tehdy neplatným, byl-li snoubenec v omylu o osobě budoucího manžela, že však takového omylu tu nebylo, protože žalobkyně věděla, s kým chce v manželství vejíti, žalovaného znala a v omylu byla pouze ohledně sociálního postavení a majetkových poměrů jeho a jeho rodičů; k výkladu, že osobou ve smyslu § 57 obč. zák. rozuměti dlužno nejen osobu fyzickou, nýbrž také t. zv. osobu občanskou, není však v zákoně opory. Dovolání také se snaží dovozovati neplatnost manželství z ustanovení §§ 69 a 70 obč. zák., podle něhož má býti v ohlášce nastávajícího sňatku uvedeno

pravé jméno (rodné a křestní), rodiště, stav a bydliště obou snoubenců, kdežto ohláška byla nepravdivou, uvádějíc budoucího manžela jako nadporučíka a posluchače práv, ačkoli podle pravdy byl svobodníkem a neměl určitého povolání. Avšak podle § 74 obč. zák. k platnosti ohlášek a tím k platnosti manželství postačuje, byla-li v ohláškách uvedena pouze jména obou snoubenců, a muže tedy uvedení rodiště, stavu a bydliště v ohlášce chyběti, byť i taková kusá ohláška vzbuzovati mohla pochybnosti o osobnosti snoubence a tato vada stěžovala dosažení účelu ohlášky, aby totiž bylo zabráněno uzavření manželství pro některou zákonnou překážku neplatného. Ohlášky jsou podle § 69 obč. zák. obřadnostmi pro platnost manželství podstatnými, ale zákon dovoluje i jejich prominutí a v § 74 obč. zák. ustanovuje, že vady ve formě nebo počtu ohlášek nečiní je neplatnými, uznávaje k platnosti manželství ohlášku jednu s uvedením jmen obou snoubenců. Tato jména arci musí býti pravá a také ostatními údaji nesmí býti osoba snoubenců zakryta, aby mohl býti účel ohlášek zmařen. Než tomu tak v tomto případě není, neboť jména, rodiště, věk a bydliště snoubenců byly správně uvedeny a k identitě jejich postačují, zvláště když z provedeného řízení nevyplynulo a dovolatelka netvrdí, že ohláška se muže vztahovati na jinou osobu stejnojmennou než na žalovaného, jenž jako nadporučík — byť i neprávem — vystupoval a také skutečně jako nadporučík sloužil. Rovněž údaj, že snoubenec jest posluchačem práv, vzhledem k ostatním údajům ohlášky, kterými osoba snoubencova jest dostatečně určena, postrádá významu a totožnosti osoby neruší. Pro vnitřní nepravdivost ohlášky o stavu snoubence nelze tudíž za daných okolností ohlášku tu a uzavřené manželství pokládati za neplatné.

Čís. 1086.

Opatření Stálého výboru Národního shromáždění republiky Československé podle § 54 ústavní listiny ze dne 8. října 1920, čís. 586 sb. z. a n., o úpravě pachtovného z polních hospodářství a zemědělských pozemků a o obnově drobných zemědělských pachtů.

Ustanovení § 2 (4) předpokládá, že podpachtovné ujednáno bylo teprve po 1. lednu 1918, a má místo nejen při podpachtu dobrovolném, nýbrž i při podpachtu vnuceném (§ 63 přidělového zák. ze dne 30. ledna 1920, čís. 81 sb. z. a n.). Lhostejno též, zda pachtýř, jenž není drobným pachtýřem, dal pozemky v drobný podpacht.

Ustanovení to, doplněno tím, co patří tam z § 2 (1) a mlčky se v něm předpokládá, jeví se takto: »Při pozemcích, jež jsou v podpachtu, může, pokud na ně nelze užítí ustanovení tohoto opatření (t. j. pokud podpachtovné ujednáno teprve po 1. lednu 1918, takže není přípustno i je dle odstavce prvního zvýšiti), propachtovatel zvýšiti pachtovné, jež ujednáno bylo před 1. lednem 1918, pro pachtovní rok 1921 a zbývajících smluvená pachtovní léta o 6 proc. rozdílu mezi předválečnou cenou propachtovaných nemovitostí a cenou ke dni 1. března 1919 zjištěnou podle zásad, daných v § 11 odst. čtvrtý zákona z 8. dubna 1920, čís. 309 sb. (přil. A), pokud pachtovné takto zvýšené po odečtení daní, přírážek a ostatních veřejných dávek, jež nese propachtovatel, jakož i nynější hodnoty všech vedlejších plnění, k nimž jest podle smlouvy zavázán (pachtovné ryzí), nepřekročí pachtovné, jež platí podpachtýř po srážce 15 proc.«